

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
ku.ko@regeringskansliet.se
Diarienummer Ku2021/02071

Yttrande avseende återstartsutredningens betänkande Från kris till kraft – återstart för kulturen (SOU 2021:77)

Sammanfattning

Med anledning att Svensk Live beretts tillfälle att yttra sig om återstartsutredningens betänkande Från kris till kraft – återstart för kulturen (SOU 2021:77) vill vi anföra:

Svensk Live representerar närmare 250 arrangörer av livemusik och evenemang i hela Sverige. Våra medlemmar är allt från små, ideella föreningar till nöjesparker och stora arenabolag. Vi arbetar aktivt med hållbarhet i och för livemusikbranschen.

Betänkandet *Från kris till kraft – återstart för kulturen* (SOU 2021:77) bygger på ett utförligt utredningsarbete som famnar brett. Det förmår greppa kultursektorns kärna, problem, möjligheter, behov och kraft.

Vi ser mycket positivt på det ökade stödet till arrangörer som betänkandet föreslår.

Ett långsiktigt stöd till arrangörer av livemusik och evenemang är nödvändigt för att säkra att arrangörer kan utföra en hållbar planering av sin verksamhet och förutsättningar för utveckling och mod att satsa på artister som representerar smala och icke kommersiella uttryck. En levande, mångfaldig och innovativ arrangörsscen i hela Sverige utgör ett nödvändigt fundament för artister att utöva och utveckla sitt konstnärskap hos, vilket betänkandet lyfter i 3.6, s. 139 - 140.

Det vi önskat betänkandet tydligare belyst är ekosystem, då kultursektorn beskrivs med denna term, infrastruktur, som krävs för att sektorns återstart och utveckling, samt kvalitét, som löpande nämns. Vi är eniga i att kultursektorn inte är ett slutet ekosystem utan i hög grad förbundet med alla övriga sektorer i samhället, vilket betänkandet behandlar i 5.3 s. 188 och framåt.

1.4 Bedömningsgrunder: de kulturpolitiska målen

Svensk Live tillstyrker att utgångspunkt i de kulturpolitiska målen är passande. Vi finner det dock oroväckande att betänkandet ej analyserar eller tydliggör vad som åsyftas med konstnärlig kvalitét. Avsaknaden av analys pekar mot att betänkandet följer i sammanhanget traditionella synsätt.

Svensk Live uppmanar därför till att:

- begreppet konstnärlig kvalitet förklaras och att det säkerställs att konstnärlig kvalitet inbegriper och är i fas med hela kultursektorns såväl som befolkningens värderingar och definition.
- alla delar av kultursektorn och konstnärliga uttryck likställs och behandlas likvärdigt oavsett organisationsform, genre, utbildningsmässig eller socioekonomisk bakgrund, kön, etc.

Svensk Live vill härutöver betona vikten av att komplettera betänkandet med underlag som utreder medborgarnas behov och efterfrågan samt definition av kultur.

2.3.5 Kultursektorn är ett ekosystem

Svensk Live tillstyrker att kultursektorn är ett ekosystem och att dess olika delar är nära förbundna. Dessa relationer är grundläggande för sektorns fortlevnad och utgör dess dynamiska särställning.

Vi anser dock inte att betänkandet är konsekvent i sitt användande av termen ekosystem och det förefaller som användandet är lättvindigt och inte en kärntanke som först förefaller vara fallet. Vi hade önskat att betänkandet använt ekosystem för att visualisera kultursektorn, påvisa relationerna samt tydliggjort vikten av varje del av sektorn, för i ett ekosystem är varje del bärande och nödvändig. Svensk Live vill därför betona att:

- kultursektorn är ett ekosystem där varje del av sektorn är värdefull och nödvändig för sektorns återstart och utveckling, arrangörer, konstnärer, scenbyggare, bokningsbolag, etc. vilket innebär att:
- all delar av kultursektorn behöver stöd för återstart och fortlevnad samt att:
- ingen del skall framhävas som mer viktig än någon annan.

3.2 Kulturens ekonomiska villkor

Svensk Live tillstyrker att kultursektorn är olik andra sektorer i samhället bl.a. genom finansiering-, organisations- och anställningsform(er). Vi är även eniga i att stöden till sektorn urholkats och att bristfällig finansiering utgör ett hinder för att nå de kulturpolitiska målen, men även för att främja och nära kultursektorns utveckling och potential som samhällsförändrare.

Kultursektorns olikhet är en styrka då det kommer till omställningsförmåga vilket pandemin visat, men en svaghet då vi ser till såväl ekonomisk som social hållbarhet. Avsaknaden av kunskap och förståelse för sektorn leder till onödiga svårigheter och hinder för sektorns olika aktörer. Att förstå infrastrukturen kultursektorns aktörer verkar i är essentiellt för att förstå och stödja sektorn. Detta lyfter betänkandet i flera av sina avsnitt. Svensk Live anser att det är viktigt att bejaka detta och betona att för arrangörer av livemusik och evenemang är det för en bra återstart och fortsatt utveckling nödvändigt att:

- kunskapen hos politiker, beslutsfattare och institutioner förbättras framför allt då det kommer till det fria kulturlivet och kommersiella aktörer. Detta är grundläggande för att:
- ekonomiskt stöd ska komma hela sektorn till godo och erbjuda den stöttning respektive del är i behov av, något vilket kräver att utgångspunkt tas i de förutsättningar de olika aktörerna har och att:
- stöd jämnt fördelas efter behov oavsett genre, organisationsform eller om den sökande är vinstdrivande eller ej.

7.2.5 Stärk stödet till musikarrangörer

Svensk Live tillstyrker ett ökat statligt stöd till musikarrangörer samt att detta skall medföra att fler musikarrangörer kan få del av statligt stöd. Vi är eniga med betänkandet i att ett stärkt stöd medför en ökad tillgång till livemusik för medborgarna, en större variation i utbudet av livemusik och dessutom förbättrade försörjningsmöjligheter för musiker.

Alla delar av kultursektorn behöver olika former och grad av stöd för att uppnå att verksamheten är ekonomiskt hållbar. Svensk Live har vid upprepade tillfällen lyft att våra medlemmar snedfördelas vid bidragsgivning samt att stöden ej är anpassade för livemusikarrangörer som utgör våra medlemmar. Ekonomiska stöd skall vara utformade efter målgruppens förutsättningar, såsom verksamhetens tidshorisont, form, organisationens förutsättningar etc. men även kommunikation samt ansökningsförfarande ska vara anpassat. Detta är ej fallet idag. Svensk Live vill därför betona att:

- ekonomiska stöd skall ha en låg tröskel då det kommer till att ansöka och ansökningsprocessen ska anpassas så att det underlättas för målgruppen att förstå kriterier, hur ansökan bedöms, samt hur en bra ansökan kan göras.
- ekonomiska stöd ska eftersträva långsiktighet och utveckling. De behöver därför, i likhet med betänkandet förslag, fördelas för upp till tre år. Detta är extra viktigt då det kommer till verksamhetsstöd men även projekt kan med fördel löpa över flera år.
- organisationsform, genre eller kommersiell verksamhet som huvudsyssla ska ej hindra en sökandes möjlighet att få stöd.
- bidragsgivare ska förbättra och säkra att stöd fördelas på ett transparent och jämnt sätt mellan olika aktörer och att genreindelningen upphör, musik är musik.
- referensgrupper och sakkunniga ska representera dem de beviljar stöd till genom att avspegla och besitta solid och bred kunskap om livemusik.

Då det kommer till arrangörer av popmusik så har medel traditionellt snedfördelats till fördel för bl.a. jazz, klassisk musik, folkmusik, etc. Det är dags att på allvar förändra det nu. För ett aktuellt exempel se http://www.svensklive.se/wp-content/uploads/Svensk-Live_Verksamhetsberattelse_2021_web.pdf s. 10 - 11.

- Svensk Live tillstyrker de i betänkandet föreslagna ekonomiska stöden men betonar vikten av att dessa stöd fördelas rättvist och ej diskriminerar popmusik.

5.6 Kulturen har betydelse för hälsa

Svensk Live tillstyrker att kultur har betydelse för hälsa. Dock hade vi gärna sett att betänkandet förmått koppla samman social hållbarhet med hälsa. Social hållbarhet lyfts kort i 5.4.4 *Kulturen bidrar till social hållbarhet* och där konkluderas att social hållbarhet är svårt att definiera. Det förefaller oss därför att betänkandet ej är insatt i social hållbarhet och därför ej har kunskap att analysera kulturens värde i och roll för social hållbarhet. En utmärkt utgångspunkt hade varit Folkhälsomyndighetens beskrivning av social hållbarhet på Mötesplats social hållbarhet <https://www.folkhalsomyndigheten.se/motesplats-social-hallbarhet/social-hallbarhet/>

Kultur har ett värde för människors personliga utveckling, sociala sammanhang samt fysiska och psykiska hälsa samt platsers attraktionskraft för såväl boende som besökare. Att Sverige i så hög grad bortser från kulturens centrala plats i välfärdssamhället bidrar till att kultur betraktas som ett appendix som pyntar upp och agerar utsmyckning. Härtill framhävs kulturens svårämbara effekt och måluppfyllelse i tal. Svensk Live vill därför betona att:

- kultur har ett värde i sig som ej kan mätas utan att mätmetoderna är anpassade till sektorn.
- kulturens värde sträcker sig långt utanför besökstal och innovationer. Detta innebär att:
- kultursektorn utöver att bidra positivt till besökstal och turismekonomi bidrar till att människor trivs, mår bra och har en meningsfull sysselsättning på sin fritid något som stärker gemenskapen med andra och det demokratiska samhället och leder till ökad trygghet.
- kultur kan genom sitt inneboende värde, i motsatts till vad betänkandet hävdar i 8.5 *Konsekvenser för brottslighet*, ha positiva konsekvenser för samhället och leda till minskad brottslighet samt ökad psykisk och fysisk hälsa. Dessutom kan:
- evenemang bidra till att förändra attityder och beteenden, vilket är ovärderligt då det kommer till frågor om såväl social som ekologisk hållbarhet.

Köpenhamn och Stockholm den 16 februari 2022

Marita Isaksson och Joppe Pihlgren, Svensk Live

